

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za več črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v namski ulici ter v Trstu, via Casserna, 3.

Dolgi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soča“ v Gorici Via Mercato 12, L. naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno vrnejo. — Delalci in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Avstrijska zunanja politika.

Navada je že od nekdaj, da naš minister zunanjih zadev razodene kaj o zunanji politiki, kadar so delegacije vkup; posebno Ogrji so tako srečni, da dobijo večino obširen odgovor na vsako dotično vprašanje, kajti oni nosijo zvonec v veliki politiki, ker plačujejo 30 odstotkov skupnih stroškov, med tem ko Cislajtavci plačujejo le 70. Tako smo tudi letos željno pričakovali, kaj nam pove grof Kalnoky o zunanjih zadevah. Reči moramo, da njegov govor nas ni razveselil, kakor tndi ni pojasnil vseh razmer. Angleži so z govorom jako zadovoljni, Nemci mirni, ruski listi pa razdraženi. Ogrji zagotavljajo, da hočejo mir, in to je jako sumljivo. V naslednjem podajemo čestitim čitateljem vsebino Kalnokyevga govora po „Slov. Narodu“ in vsakdo naj si razlaga njegove besede, kakor mu ljubo; določenega pomena menda živ človek v njih ne najde. „Narod“ piše:

«V ogerske delegacije odseku za vnanje zadeve govoril je preteklo soboto grof Kalnoky o sedanjem stanju bolgarskega vprašanja in o naše države odnosih nasproti drugim evropskim silam. Kalnokyjev govor pričakoval se je z velikim zanimanjem, kajti upalo se je, da se razkrije negotovost, ki obdaja vse evropske razmere, da bomo za gotovo znali, ali se nam je nadejati krute vojne, ali pa blaženega miru.

Grof Kalnoky ustregel je temu pričakovanju le deloma. Glede vprašanja bolgarskega dejal je, da treba razločevati, kaj je v njem čisto bolgarskega, kaj pa evropskega, in kaj naše avstrijske interese tikajočega. Naša država mora se držati Berolinske pogodbe, ki se brez dovoljenja signatarnih vlastij ne sme premeniti. Po najnovejših dogodkih v Bolgariji in postopanju generala Kaulbarsa pa je javno mnenje po pravici razburjeno, a tudi tu treba uvaževati, da je to postopanje le začasno, da se njega važnost pretirava.

Avstro-Ogerska dela na to, da se bolgarska samostalnost ne bode škodovala. Delovanje Kaulbarsovo nema nič stalnega; ono preide druge težave pa ostanejo; še le kadar se slednje odpravijo, nastane zopet redno stanje. Radi tega treba potrpežljivosti in previdnosti, naša politika ne namerava razširjenja, sploh ničesar, kar bi se ne strinjalo z evropskimi pogodbami. — V dobi, ko Evropa v malo dneh spravi 5 milijonov vojakov na noge, imela bi agresivna politika ogromno odgovornost. Agresivna politika ni v naše države značaj, ampak le konservativna. Po tej politiki nam je delati na to, da se novo ustanovljene balkanske države na danih podlagah v samostalne cveteče individualnosti razvijajo. Če se je mirni ta razvoj pretrgal, ni naša krivda.

Grof Kalnoky spominja potem na lansko izjavo, da bi združenje Bolgarije in Vzhodne Rumelije ne bilo proti interesom Avstrije, ko bi se zvršilo v sporazumljeni veselil. Berolinska pogodba napravila je dve ločeni državi, to pa le zato, da bi Turčija na Balkanu južni strani napravila jez proti novim premembam. Vlada ima nalogo, biti pripravljena za slučaje, ki bi doslej izključno bolgarsko krizo premenili v evropsko. Ko bi se bil odposlal rusk komisar, ki bi bil prevzel vladu Bolgarije, ko bi se zasedla primorska mesta, ali pa dežela, bili bi to slučaj, ki bi nas bili primorali, da se postavimo na odločno stališče. To preprečiti, je za vladu važnejše, nego razpravljati, ali Kaulbars Bolgare trpinči, ali se ima sebranje prej ali pa pozneje sklicati.

Minister misli, da se vse mirno poravnava. Jako dobro bode, ako v delegaciji kdo izjavi, da nihče v državi vojne ne želi. Vsi želimo miru, gotovo ne miru za vsako ceno. Po krivem razširilo se je po Nemčiji mnenje, da se pri nas vojna zahteva, kar je povsem neistinito. Naše razmere z vsemi lastnimi so za izvrstne, naša država uživa veliko zaupanje, naš program more podpisati vsaka signatarna sila.

Glede Nemčije pojavila so se vprašanja, kako daleč bi se prijateljstvo v praksi skazalo. Ob sebi se uumeje, da ima vsaka teh dveh toli razširje-

nih velesil svoje posebne interese, in da se ne more poganjati za vsak interes svojega zaveznika. Razmera mej Avstrijo in Nemčijo je taka, da le tedaj stopi v polno moč, kadar gre za popolnem solidarnostne skupne interese obeh, obe se morata glede pogojev svojega obstanka vzajemno podpirati. To čustvo bode vedno imelo svojo moč in Nemčija se bode tudi v bolgarskem vprašanju po tem ravnala.

Razmere z Rusijo so tudi dobre, občevanje prijateljsko in Kalnoky zanaša se posebno na carja miroljubnost in značaj. Angleška ima za Kalnokyja veliko vrednost, odkar se ondu kaže stalneja in doslednejša politika. Ko bi se Avstrija morala potezati za svoje pravice, dobivala bode od Angleške gotovo in dejansko podporo. Tudi Italija spoznava, da ima v Vzhodnem delu Sredozemskega morja važne interese in bode, kadar treba, po tem spoznanju ravnala.

Kalnoky ponavljal je koncem svojega govora upanje, da se ohrani mir, ker Rusija zagotavlja, da se bode držala pogodb, da ne bode slabila bolgarske avtonomije, ter da ne prouzroči ondu prememb brez skupnega sporazumljenja veselil.

Konečno izjavil je Kalnoky na vprašanje Falkovo še to, da bi Avstrija ne dopuščala niti začasne ruske okupacije na Bolgarskem, in s tem označil svoje politike smer.

Naše najnovejše posojilo.

V Gorici, 18. novembra 1886.

I.

Visoki deželni zbor dovolil je našemu mestu v seji 16. decembra 1885 posojilo v znesku 550.000 gld., od katerega naj bi se plačevalo obresti po 5 od sto in katero naj bi se popolno splačalo v 45 letih po načrtih veljavnih za zadnji dve mestni posojili v znesku 500.000 in 50.000 gld. Izposojeni denar naj bi se rabil tako, da bi se obrnilo 180.000 za novo topničarsko kosarno, 280.000 za nov vodovod, 77.000 za popravilo starih in za napravo novih vodotokov v mestu, za nekatere nove ulice in za dodatna dela h kosarni in k vodovodu, ostalih 13.000 pa za stroške pri tem posojilu ali zajmu. Predno se sprejme kak del dovoljenega posojila, treba je po sklepu dež. zbora, da dobi naše županstvo v to dovoljenje od veleslavnega deželnega odbora na podlagi načrtov in proračunov za namenjena dela, odobrenih v starašinstveni seji.

Zdaj je prišla doba, da so dokončane vse priprave za zidanje topničarske kosarne in da bodo kmalu dovršeni načrti, po katerih bi se razširil sedanjí vodovod iz Krouberga ter popravili se nekateri stari vodotoki v mestu. Zato je naš magistrat (županstvo) ukrenil, kar se mu je zdelo potrebno, da bi dobil prvi večji del omenjenega posojila. Kako sta postopala v tem oziru županstvo in starašinstvo, povedala je „Soča“ že o drugi prihki ter izrazila nado, da veleslavni deželni odbor ne potrdi sklepa našega starašinstva, ki zadeva to novo posojilo.

Mesto je izračunilo, da bi potrebovalo okolo 260.000 goldinarjev, ter je potrkalo na vrata nekaterih mogoteev, da bi mu posodili potrebni denar. Voditeljica pri tem opravilu bila je našemu mestu domača tvrdka A. V. Jona po g. Pavii, kateri je županstvu nasvetoval, naj opusti sklep deželnega zbora in naj izda posojilo po 4 od sto, ki naj se splača v 50 letih. Po našem mnenju nasvetoval je žid 50 let bržkone zato, ker je lažje računati s številko 50 nego s 45, in zato, da bi bodoči upnik (gotovo je mislil tudi na se) imel nekaj več let orano njivo, ki bi mu dajala vsakoleten gotov pridelek (obresti). Obresti po 4 od sto je pa najbrže zato priporočal, ker v tem slučaju dobiva se navadno odbitek na dolžnih pismih in slavnemu občinstvu ni tako lahko izračunati, kako visoke so obresti, katere plačuje v resnici upniku za posojeni denar. Nekoliko teme je vsakemu trgovcu po godu, a posebe še trgovcu z denarom. Da je pri tem posojila mnogo teme, spričuje nam dopisovanje

med županstvom in deželnim odborom, ki se je moral mnogo truditi, da je vsaj nekoliko odgrnil odejo, v katero je ponudnik, naš bodoči upnik, zavil svojo ponudbo, oziroma tirjatev.

Vsled poziva našega županstva oglašila sta se dva ponudnika, ki sta bila voljna založiti mesto s potrebnim denarom, namreč Kreditni zavod (Creditanstalt) v Trstu in A. V. Jona v Gorici. Kreditova ponudba bila je ugodnejša, zato jo je sprejel mestni finančni odsek ter priporočil v starašinstveni seji, da bi se sprejela. A. V. Jona bil je o vsem tem dobro poučen ter je sestavil novo ponudbo, v vsem slično ponudbi Kreditovi razen v odbitku pri dolžnih pismih, ki ga je znižal za 20 kr. Kredit je obečal za vsako obligacijo, glasečo se na 100 gold., v gotovini 87 gl. 25 kr. (torej je hotel odbitka 12 gl. 75 kr.); A. V. Jona pa 87 gl. 45 kr. (torej je bil zadovoljen z odbitkom 12 gl. 55 kr.). To novo ponudbo izročil je Jona starašinstvu 20. okt. t. l. med seboj, ko ni bilo več mogoče, da bi kdo z njim tekmoval, a pred sejo se je še osebno priporočal nekaterim gospodom, naj bi se blagovoljno nanj ozirali.

Konec vsega je bil, da se je sprejela ponudba A. V. Jone, ki odsteje mestu 262.350 gold.; a zato dobi od mesta dolžnih pismem za 300.000 gld., od katerih mu bo mesto plačevalo po 4 od sto na leto. Ne vemo, zakaj ni mesto obečalo obresti po 5 od sto, kakor je to deželni zbor določil, kar bi mu bilo še iz tega razloga v korist, ker bi izdalo zdaj dolžnih pismem samo za 260.000 in bi mu jih ostalo še za 290.000. Tako pa ima valed sklepa deželnega zbora pravico samo še do 250.000 gld., kateri mu ne bodo zadostovali niti za vodovod, ki ga je mesto preračunilo na 280.000 gl. Ali misli mesto razen na doseganje uže storjene ali še le dovoljene dolgove v znesku 1.100.000 gld. uže na druge? Ali ne bo imel deželni zbor drugega dela nego dovoljevati našemu mestu nova posojila? Kaj pa, ako bi jih ne mogel več dovoliti?

Ali zdaj je zastoj o tem govoriti; kar je storjeno, ne dá se več popraviti. — Županstvo poslalo je sklep našega starašinstva deželnemu odboru v smislu zgoraj navedenega sklepa deželnega zbora. Dež. odbor pretresal je to zadevo na vse strani; posebno se je hotel prepričati, ali je posojilo po načrtu g. Pavie tako ugodno za mesto, kakor bi bilo po načrtu dež. zbora, in govorilo se je, da je bil dež. odbor trdne volje razveljaviti sklep mestnega starašinstva glede posojila g. Jone, ako bi se pokazalo, da posojilo po Paviiem načrtu je mestu manj ugodno nego po določbah dež. zbora.

Tu je nastopila za mestne računarije trda naloga, dokazati, da Jona je mestu velik dobrotnik, da njegova ponudba donese mestu znaten dobiček ter je obvaruje velike zgube, katero bi imelo, ako bi se vzel denar na posodo po načrtu odobrenem po dež. zboru. Računariji so svoje nalogo rešili v zadovoljnost gg. Pavie in Jone, a v popolno nezadovoljnost umnih meščanov. Ker ta stvar ni bila še v javnost pojašnjena, kajti slavno občinstvo moralo je podpisovati peticijo za prostovo mitro na vzvišenega gospoda knezadškofa, stojemo si v sveto dolžnost, pokazati svojim someščanom, da omenjeni računi slonijo na krivi podlagi, da posojilo g. Jone je neugodnejše za mesto nego bi bilo ono po načrtu dež. zbora, da torej deželni odbor bi ne bil smel potrditi sklepa mestnega starašinstva z dne 20. oktobra t. l. glede novega posojila.

II.

Vsled sklepa našega mestnega starašinstva z dne 20. okt. ki je bil potrjen po deželnem odboru dne 13. t. m., poštee A. V. Jona našemu mestu 262.350 gld. v gotovini; a zato dobi dolžnih pismem za 300.000 goldinarjev, od katerih mu bo mesto plačevalo obresti po 4 od sto, dokler mu v 50 letih ne povrne vse glavnice. Povračanje posojila se bo višilo tako, da se bodo izplačevale vsako leto 1. decembra obresti od one glavnice, ki ni bila še izplačana in ob enem tudi en del glavnice. Prvo leto odplača se po mestnem računu za ime glavnice 2000 gld., drugo leto 2100 gld., tretje leto 2200, in tako raste letni

znesek od leta do leta za 100, 200, 300, 400 do 500 gld., celo do zadnjega leta, v katerem se plača zadnje odplačilo na ime glavnice v znesku 13.100 gld., na obrestih pa 524 gld. Vidi se iz te lestvice, da na obrestih se plača vsako leto manj, na glavnici pa vsako leto več; srednja vsota, ki se bo plačevala vsako leto na ime glavnice in obrestij, bo znašala 13.956 gl. 24 kr. V vseh 50 letih plača se po navedenem računu na ime glavnice 300.000 gld., na ime obrestij 397.812 gld., torej skupaj 697.812 gld.

Tukaj moramo omeniti, da mestni račun in načrt, po katerem naj se posojilo povrača, nima pred očmi resnične (efektivne) glavnice, katero je mesto prejelo v znesku 262.350 gld., ampak neresnično (nominalno) glavnico 300.000 gld., katere mesto nikoli ne prejme, a katero bo moralo pošteno plačati. Zadnja vsota ima to prednost, da se ji njo lažje računa, ker daje okrogla števila, ter da je večja od prve in daje tako našemu mestu poseben blisk in spridevalo, da napreduje, ker ima na izgled velikost mest uže 1.100.000 gld. dolga narejenega ali dovoljenega; na poti pa je premikljivo dojem davkoplačevalcu, ki bi rad izvedel visokost resničnih obrestij od projete vsote v odstotkih, zato, ker zakriva pravi naš finančni položaj in ne pove resnice tako jasno, da bi jo vsakdo lahko razumel, če tudi po drugi strani je ne more vsem zakriti. Nominalna vrednost ima svojo veljavo, ker jo bomo morali plačati, ali kadar hočemo stvari do dna priti, in poizvedeti, kako drago smo kupili denar, moramo jo premeniti v resnično, to je: prejeto vrednost, ker le ta nas more poučiti o odstotkih, katere plačujemo za posojilo. Zgoraj navedenim vsakoletnim odplačilom glavnice treba je torej odbiti na vsakih 100 gld. znesek 12 gld. 55 kr. ter dodati ga obrestim, h katerim v resnici pripada. Prvo leto se torej odplača glavnice samo 1749 gld., drugo leto samo 1836 gld. 45 kr., tretje leto samo 1923 gld. 90 kr. in tako po vrsti do zadnjega leta, v katerem se odplača glavnica z zadnjim zneskom samih 11.981 gld. 05 kr. Vsega vkup pa se plača v 50 letih glavnice samo 262.350 gld.; vse drugo, kar se odplača, namreč vsota 435.462 gld., so obresti.

Glavno prašanje je zdaj, koliko obrestij pride na sto goldinarjev v enem letu, ali koliko odstotkov (percentov) plačujemo v resnici g. Joni, ker na tej podlagi da se primerjati posojilo g. Jone s onim, katero je dovolil deželni zbor, ter presojevati, katero je za nas davkoplačevalce boljše: ono g. Jone ali ono dovoljeno po dež. zboru. Ako bi imeli pred seboj amortizacijski načrt, po katerem se bo posojilo g. Joni povračalo, izračunali bi to lahko prav natanko s številkami mestnega urada, ker pa takega načrta nimamo pri rokah, moramo si s tem pomagati, da sami sestavimo načrt, kateri se bo sicer razlikoval od mestnega v končnih številkah, ali gledé odstotkov mora kazati popolnoma to, kar je zakrito v mestnem načrtu. Opominjamo pa zopet, da naš načrt velja samo za preračunanje odstotkov, katere bomo plačevali g. Joni za posojeni denar, in za primerjanje zgore imenovanih načrtov g. Pavie in dež. zbora. Kar se tiče skupnega zneska obrestij in vsakoletnih delov v splačanje glavnice in obrestij, velja mestni načrt; to je: v resnici bomo plačevali 50 let, in sicer vsako leto od 13.000 do 14.000 gold., tako da pride počez na eno leto 13.956 gl. 24 kr. in da plačamo v 50 letih glavnico 262.350 gl. in obresti 435.462 gld. Naš načrt je za računanje tako dober, kakor mestni, ali za izplačevanje bi bil prva leta pretežek, zadnja leta pa prelahak, med tem ko je mestni skoro za vsako leto enak. Ali tu nam gre, kakor rečeno, le za račun, za procenite, in te nam pokaže naš načrt prav natanko.

(Konec pride.)

Dopisi.

Kanal, 16. novembra. — Goriškemu „Corrieru“, zagrizenemu nasprotniku naše domovine in milega našega naroda, je zmanjkalo hrane; z vsem orožjem, z vso silo in mečjo zagnal in vrgel se je nad vrie Kanale. Naša dolinica ni še okusila strupene žolči tega lista, a uže v prvem bojnem poskusu spoznali smo in se uverili, da so močne kalni viri, iz katerih jemlje poročila o nas. Sredni ljudje, ki iz njega zajemate dušno hrano!

Na uvodni članek „Note pro-patriotiche“, v št. 133 tega lista naj omenim resnici na ljubo le sledeče. Poročal je o čitalniščnem petji, katerega pa (kar mu vsi naravnost v obraz povemo) niti slišal ni. Pač pa nam je povedal o „seronadi“, katero so mu napravili pod oknom njegovim trije Kanaleci — ki pa niso udje in še manj pevci čitalnišni — ker se je prej v krčmi same jaze penil in gnal, kakor mačka, kadar se ji na rep stopi, ker so imenovani trije pri njegovih mizi slovensko pesen zapeli. Če so mu jih potem še par pod oknom zagodili, je sam kriv; moral bi vendar vedeti, da ni Bog ve kje med rudečarajniki. In če prav pomisli, če v čast bi si moral šteti, da so mu pod oknom peli. Če pa meni gospod iz Vidma, da se smejo glasovi slovenskih narodnih pesnic primerjati glasom oslovskim — o, li so tam doma, kjer

je Vam zibelka telca — je logično, če primerjamo italijansko ponočno petje glasovom divjih zverin, kadar same obapnosti rujevoje. Ako pa želite, da se Vam drugičkrat zapoje od „belle Italie“, prosim, priporočite nas gorko pri društvu „Pro patria“ za par stotakov, da se nam bo rezal laški kruh ter da tako postanemo vredni deležniki srečnega blaženstva italijanskega!

Tako je bilo in nič drugače; resnico pišite in ne laži. Če je že želel „Corr.“ dopis o našem petji, imel je poslati svojega dopisnika dne 19. septembra t. l. k nam, potem bi bil videl, kaj si upajo vrli Kanaleci. Goričani, ki so nas tisti dan počastili, izrekli so željo, naj bi jih kmalu iznenadili z enakim vedeom. Kaj praviš k temu „Corriere“? Gospoda, pred svojim pragom pometajte, in če vam tukaj ni prav, vas ne zadržujmo, a vas tudi ne vabimo, da bi k nam zahajali. Dopisniku priporočamo kje drugod pridigovati o novem svetniku, čegar ime sem uže posabil. Drugod naj ima srečen vapeh in obilno žetev, a nas naj v miru pušči.

Z dežele, 7. novembra. — (Bodimo pravi katoličani, ne le „katoliki“.) Kaki so neki ti „katoliki“ (z ušesci), ki ste jih omenjali uže par kratov? Zdi se mi, da ste menili „die Auch-Katholiken“. Nu, takih se tudi pri nas na deželi ne manjka.

Nekateri so zapečkarji. V zasebnem življenji, „v zdiču v kotiču“ so dobri kristijani; a v javnosti ne upajo „pokazati farbe“. Mislijo si menda: „drugače je v teoriji, drugače v praksi“. In torej vidimo, da pri volitvah taki potegajo z verskimi nasprotniki, češ: moramo iti za svetom. Pri nekeji volitvi jih je bilo le 6 za nekega vrednega kandidata. Pozneje pa so se še ti sramovali, ker niso šli „za svetom“.

Še bolj nevarni so drugi, ki so naravnost nasprotniki verski. To so pol-omikanci ali tudi celo omikanci; recimo jim n. pr. turisti ali včasih celo kateri uradniki. Nekateri ti ujame kaj o „protipapežih“, sliši kje kak podol dovtip na stroške drugih, recimo verskih zastopnikov, in ko pride z višjih šol na kmete, začne tu prodajati „verski nihilizem“ na debelo in na drobno. O maši — razen „Kaisermesse“, o spovedi noče slišati; petek ali svetek mu je — klobasal. Po njih misli bi se morali svečniki namuzniti, ko se srečajo, kakor nekdaj rimski haruspices, češ: Ali se dajo voditi za nos ti ljudje? Primeri opazke o oberbonce in unter-bonce v nekaterih lahkoživih krogih naših gôr. Ljudstvo to vidi ter si misli: Saj še ti ne drže vere, ki so vendar študirani ljudje! In zopet je potisk navzdol!

Gospoda! Hrupite se v časi sè svojim narodnjaštvom; a pokažite se res — prave narodnjake! Čuvajte vero in versko prepričanje v našem ljudstvu; saj to je jedino, kar ga vzdržuje, da ne opeša. Verujte, da mu s tem uborno malo pomagate, če mu podaste svetne omike, pa mu vzamete — vero.

Le na verski podlagi more se rešiti današnje socijalno prašanje! Če hočete dobrega, varujte — poleg narodnosti — vero kot zenico v očesu.

Posebno kar se tiče bodočnosti, novega naraščaja, trudimo se, da mu pomagamo do versko-narodne omike in odgoje. V ta namen osnovano je društvo sv. Cirila in Metoda. Snujmo podružnice ter podpirajmo jih! Kedor pa more, naj stori še več. Sedaj se ima ustanoviti v Solnogradu katoliško vaeuilišče. Potreba za to je res skrajna; zato pomagaj, če moreš, da se izpolni i ta želja, da se pride v okom silni potrebi: da se bode tudi v višjih šolah podajala verska odgoja. Kajti le ta more vzrediti prave značaje, prave može!

Znan govornik govoril je sicer nedavno drugače. Rekel je: da verska odgoja ni zadosti dobra za Slovane, ker dela človeka boječega, prijenjivega, ne izredi silnih značajev itd. Ali res?

Če dotični govornik želi takih „silnih značajev“, ki bi uporabljali vsa možna sredstva, pravična in nepoštena, v dosego kakega namena: potem mu pritrjujem. Verska odgoja res ne naredi takih značajev; naj si se navačno jezuitom utika v oči — zgoranje načelo. Za vestrajo, krepko, možato delovanje z dovoljenimi sredstvi pa je uprav verska odgoja kakor navlaš. Ona v ranici vzgojuje prave, neozahljive značaje, ki se ne uklanjajo vsem sovražnim viharjem; ki znajo za ideje in idejale trpeti in umreti. Prašaj le skušnjo, poglej v zgodovino.

Pravi junaki, pravi značaji so se borili za resnico in pravico, so umirali za njo; a naposled so vendar zmagale te ideje, za katere so krvaveli ti značaji. Uprav na verski podlagi vzgojeni človek, ki nosi vero v srci, ki khoe z vernim sroem:

„Moči, moči mi daj moj Bog!
Tak krepke, kakor sid gorá,
Da, če se ruši svet okrog,
Propast me najde še moža!“

more tudi reči:

„Ti stréti me moreš, potrétí nikdar,
Osode sovražne besneči vihar!“

Pravi pravi Montalembert: „Dajte svetú mož krepostnih, požrtvovalnih, močnodušnih, ponižnih v veri, nepristopnih pomehkuženju in podlosti — pravih mož; in tedaj bode svet poslušal njihov glas!“

Skoro vedno zmagajo hudo, gotovo pa si pridobijo spoštovanje vseh in mnogi jih bodo nasledovali!“

Torej se tudi jaz ne morem zlagati z omenjenim govornikom in rečem:

Torej posluj, torej deluj
Za versko-narodno omiko
In storil bodeš s tem veliko,
In sebi boš in rodu v diho.

Naj bo zadosti, torej:

Piko.

Z dežele, 6. novembra. — (Besede o besedah). „To je narodnjak, še pri besedi ni bil!“ To sem moral slišati včas. — Nu, lepa beseda! Mesto najde! Moreda so naše „besede“ tudi res lepe; to pa vem, da niso zmerom dobre. Premalo se gleda na to: kaj je za nas, kaj je res v prid in blagost ljudstva, kaj mu more res blažiti srcé in vedriti um. Gleda se največ le na to, kar šegeta in segače. Zato je večkrat težavno, udeležiti se takih „besed“.

Trebalo bi, da bi imel človek dva „jaz“, in bi ju odložil pa sprejel po svoji volji. Delati bi moral, kakor tisti Jakop, ki je bil kuhar in kočijaz ob jednem. In ko je govoril z njim gospodar, zaprašal je Jaka: S kom govorite, milostni, s kuharjem ali s kočijazem? In stekel je kočijazovo suktno; a oblekel jo je zopet, ko je gospodar prešel na govorjenje o konjih in kočijah. Hotel sem reči: ni možno biti poleg telesno, če nisi z duhom, t. j. če se ne ujamáš sè sporedom.

Torej vi, ki ste učitelji naroda, učitelji v širjem pomenu besede — izbirajte skrbno, predno mu kaj podaste v duševno hrano. Res da nimamo kaj posebnega na izbéro v našem dramatičnem slovetvu; pa saj bi se dalo lahko privediti kaj takega — brez posebne težave. Treba je le malo ogaja, iskro, trudoljubivosti — srčá!

Iz gôr, 11. novembra. (Pol in pol!) Nu, pa spet sem neljubo trknil z nekom; zdaj imam uže dva rogá. Nič ne dé; saj upam, da to ni v — zadnje.

Letošnjih Mohorskih knjig smo se zelo razveselili. Na ta način se družba sama najboljše priporoča; in nadejati se je, da bode število društvenikov le še rastlo. Ugaja nam namera društvenih spisov, in jednako tudi pisava posebno krasni jezik znanega gosp. Erjavca.

Bog nas reši „Kopriv“ in „Kampošev“! Posebej bi želel nekaj opomniti gledé poštnih hranilnic. Prav je, da naša družba vedno toče na to, da bi se ta koristna naprava le še bolj udomačila pri nas. Saj je znano, da naši Slovenci niso odveč „šparovni“. Kjer ga dobi (krajcar), tam ga zdrobiti! Znano je tudi, da človek marsikaj pripozna za dobro; a ipak ostane pri starem kopitu. Zato je dobro ukrenila naša družba s temi opomini!

K temu bi hotel dodati še nekaj. Delati nam je na to, da se poštne-hranilnične knjige zvičajno utihtapijo v kmečke hiše. Kako to? Gg. kateheti in učitelji naj bi dajali pridnim otrokom mesto drugih spominov ali poleg njih tudi poštno-hranilne karte in znamke; jednako drugi dobrotniki mladine. In mesto jabolka, nosili bi polagoma otroci ob novem letu tako karto okrog, ter lovili — znamk! Se ve da vselej in povsod bi darovali ne doseglj svojega namena s tem sredstvom; a sploh, menim, bi ta poskus ne bil slab. Torej: kaj daste?

Z. Pihlak.

Politični razgled.

Najvažnejši del pač vse evropske politike so razprave in pojasnila o naši zunanji politiki, ki se vrše pred delegacijami v Budimpešti. Govor grofa Kalnoky-a, ki je naredil po sodbi iz ruskih časnikov po vsej Rusiji jako neugoden utis, prinašamo na drugem mestu. A tà bi imeli še dodati, da se je vršila razprava o tem govoru dne 16. t. m. pred ogerskim delegacijskim odsekom za zunanje zadeve, ki je v marsikaterem oziru pomenljiva in zanimiva. Ogre namreč niso Kalnoky-jeve izjave zadovoljile, ker je naš minister zunanjih zadev zelo previden ter ni Rusiji naravnost z vojsko žugal. Radi tega so ogerske novine raznešale vest, da bodo delali Ogrji v tem oziru ministru sitnosti. Noben drugi nego grof Andrassy, bivši minister zunanjih zadev, imel bi biti glavni vodja teh nezadovoljencev in narodnih prenapetežev. Res je tudi imevanega dne ogerski grof oporekal grofu Kalnoky-ju ter se kazal nezadovoljnega z ministrovimi izjavami v dveh ozirih: prvič ker je naš minister izrekel, da je neobhodno potrebno sodelovanje Rusije, da se homatije v Bolgariji odstrani ter se napravi mir in stalen red v oni kneževini, drugič ker se ni minister dovolj jasno

izrazil o nemški zvezi in ni iz njegovega razgovora jasno, bodo-li Nemci nas podpirali in nam pomagali ali ne. Ta nov položaj pa je nastal, pravi grof Andrassy, radi tega, ker je grof Kalnoky po njem ustanovljeno dvocarsko zvezo razširil v trocarsko. Na to mu je je naš minister zunanjih zadev odvrnil, da po Berolinski pogodbi, katero je pomagal skovati sam grof Andrassy, res ni mogoče stanovitnih in zakonitih razmer v Bolgariji uvesti, če Rusija pri tem ne sodeluje. Na drugo vprašanje pa glede nemške zveze ni grof Kalnoky ničesa odgovoril in grof Andrassy, ki je bil med tem dve uri pri cesarji v avdienci, je bil s tem popolnoma zadovoljen. Govorili so še drugi poslanci, nekateri so odobraval Kalnoky-jevo politiko, nekateri pa jo grajali; toda važnih rečij ni nobena teh kritik prinesla na dan. Drugi odseki razpravljajo prav marljivo vladine predloge, zahtevajo sem ter tje pojasnil, a do sedaj niso nikjer našli neopravičenih predlogov, radi tega sprejeli so vladine načrte, ki bodo gotovo tudi v skupnih sejah sprejeti.

O notranji politiki je še poročati, da se čujejo iz Ogerske glasovi, katerim bi bilo prav, da bi se Hrvatje umirili in potolažili; ti glasovi zagotavljajo, da se hrvaško-ogerska pogodba ponovi tako, kakor Hrvatje zahtevajo. To bi bilo res čudno, ako bi se v Ogerski slovanskemu narodu priznale pravice. To mora kaj pomeniti.

Bolgarsko vprašanje je še vedno skeleča rana zunanje politike. Vedno še se vrsti zanimanje okoli tega predmeta, dasi ni iz Bolgarije v poslednjem času nikakih poročil, ni dobrih ni slabih. Po odpovedi princa Waldemarja govorilo se je, da misli Rusija priporočiti vevlastim kneza mingrejskega Nikolaja za prestol bolgarski. Slednji služi v ruskeji vojski, je neki jako nadarjen in zelo bogat; toda tudi ta vest je že preklicana. Vsi listi bavijo se večinoma s bolgarskim vprašanjem ter sestavljajo vse mogoče in nemogoče zveze velesil za slučaj, ko bi iz tega vprašanja nastala vojska. Govori se, da bi v tem slučaju bojevala se Avstrija, Anglija in Italija proti Rusom, dočim bi Nemčija mirno gledala ter le tedaj Avstriji na pomoč prihitela, ako bi poslednja bila že premagana. Vse to so pa uganke ali kombinacije in še le prihodnja pomlad odloči, pride li sploh do vojne med Avstrijo in Rusijo ali ne.

Domače in razne vesti.

God ali imendan Njenega Veličanstva presvite cesarice Elizabete praznoval se je danes prav dostojno v mestu in na deželi. Vse srednje in ljudske šole v Gorici, toliko državne, kolikor mestne in privatne, imele so službo božjo za presvito cesarico in so bili potem učenci in učenke prosti šole. — Učiteljstvo vipavakega okraja priredilo je v ta namen sinovi 18. t. m. v prostorih čitalnice vipavske veselico z raznovrstnim sporedom, pri kateri so delovale samo učiteljske moči. Čisti dohodek veselice nakloni se družbi sv. Cirila in Metoda. — O besedi podpornega društva goriškega govorimo na drugem mestu. — Veterani bodo imeli iz enakega povoda v nedeljo ob 9. uri mašo v cerkvi sv. Ignacija. Ako bo lepo vreme zberejo se na Goriškem pred Cattarinom ter pojuejo z godbo in zastavo v cerkev; drugače zberejo se v cerkvi, kamor pride najbrže tudi namestnik baron Pretia.

Goriška čitalnica si ni oskrbela samo lepih prostorov, ampak jih tudi uporablja v namene, katerim imajo služiti. Pod vodstvom večkega in marljivega gospoda pavovodje zbirajo se prvi in pevkije prav pridno k pevskim vajam, ki so večkrat na teden. Tudi g. režiser si je nabral potrebnih ročnih sodelovalcev in sodelovalk na deskah, ki pomenijo svet, ter jim je razdelil posamezne vloge, v katerih se urijo. Nadejamo se torej, da veselica, katero da čitalnica svojim udom in gostom v soboto drugi teden, t. j. 27. t. m., bo dobro obiskana in da se spored izvrši v zadovoljnost občinstva in v slavo požrtovalnih sodelovalcev. Slavno občinstvo opozarjamo pa uže zdaj, naj bi se udeležilo prve letošnje čitalnične veselice v prav obilem številu.

„Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“ razposlalo je svojim udom vabilo k veliki besedi katero priredi za godovnico Njenemu Veličanstvu presvitli cesarici Elizabeti v prostorih „Slovenske čitalnice“ v nedeljo 21. no-

vembra 1886. Pričetek ob 7^{1/2} uri zvečer. Spored obsega naslednje točke: I. 1. „Slovenca dom“, ugl. Volarič; poje moški zbor. 2. Slavnostni govor. 3. Hribarjeva „Kantata“; poje moški zbor. 4. „Dražba“, spel Sim. Gregorčič; deklamuje gospodičina G. D. 5. „Na boj“, ugl. Hajdrih; poje moški zbor. 6. „Gluh mora biti“, burka v jednom dejanji. 7. „Cerkvica“, ugl. Hajdrih; četverošpev. 8. „Kje je meja?“, veseligr v jednom dejanji. II. Domača zabava v prostorih Marzinjeve gostilne. Sporedu dodana je opomba, da vabilo velja ob enem kot vstopnica, brez katere nima nikdo vstopa. Nendje, ki želijo dobiti vabilo, naj se oglašajo pri odboru. Vstopnina znaša za osebo 15 kr. Nadplata se hvaležno sprejmejo, ker velja čisti dohodek v korist društva. Ni nam treba še posebej priporočati, da naj se društveniki v obilnem številu udeležijo besede, katero jim odbor poskrbi, kajti podpornečarji so vedno uneti za take naprave in povražajo z vztrajno udeležbo trud sodelovalcev pri zabavah in besedah; a nadejamo se, da podastijo tudi nedruštveniki, prijatelji društva in napredka v delavskih stanovih, veselico s svojimi navzočnostjo. Kdor ne dobi vabila, naj se obrne do društvenega odbora, kateri mu je rad izroči. Torej na svidenje pri prvi besedi, katera bo letos po dolgem letnem in jesenskem premoru.

Za študentovsko kuhinjo so darovali: pred. g. Andr. Jekše, vitez dekan v Koboridu, 2 gl.; pred. g. Josip Golja st., župnik v Volčah, 2 gl.; pred. g. Jurij Petercel, župnik v Breginju, 2 gl.; d. g. Franco Marinič, vikarij na Livku, 2 gl.; d. g. Anton Hvalica, vikarij v Drežnici, 2 gl.; d. g. Ivan Murovec, vikarij v Logjeh, 1 gl.; d. g. Štefan Starman, vikarij v Sedlu, 1 gl.; d. g. Jurij Kokelj, vikarij na Trnovem, 1 gl.; d. g. Anton Pipan ml., kaplan v Koboridu, 1 gl.; d. g. Dr. Št. Kumar, vikar v Borjani, 5 gl.; skupaj 19 gl.

Za otroški vrt so dali: d. g. Ivan Murovec, 1 gl.; d. g. Štefan Starman, 1 gl.; d. g. Anton Hvalica, 1 gl.; skupaj 3 gl.

Za dekliško šolo so podarili: d. g. Ivan Murovec, 1 gl.; d. g. Anton Hvalica, 1 gl.; skupaj 2 gl. Gosp. Jakob Č. v Gorici podaril je otroškemu vrtu in dekliški šoli eno delnico goriške čitalnice v vrednosti 10 gl. z obrestimi vred tako, da je bota imela vsak pol. Hvala predrna blagim dariteljem!

Bratovščina sv. Cirila in Metoda je različna od družbe, ki nosi imena teh slovanskih apostolov. Družba je samo med Slovenci in ima namen pospeševati narodno šolstvo; bratovščina je pa tudi drugod razširjena in ima namen sprostiti od Boga zjedinenje slovanskih razkolnikov (pravoslavni) s katoliško cerkvijo. Namen te bratovščine potrjen je od raznih rimskih papežev kot dober in hvalevreden in znano je, da sedanji papež Leon XIII se je prva leta svojega papeževanja mnogo prizadeval, da bi dosegel ta cilj. V to svrhu obrnil se je posebno do avstrijskih katoliških Slovanov in njegova okrožnica „Grande munus“ ostane neovrgljivo spričevalo njegove ljubezni do Slovanov in njegove vroče želje, da bi se vsi Slovani v veri zjedini, kakor so edini po rodu in po jeziku. Žalibog, da so se onemu preblagemu početju uprli naši madjarski diplomati, ker se bojijo, da katoliška Rusija bi bila tudi v politiki še močnejša nego je sedanja pravoslavna Rusija. To je sicer tudi res, ali pomisliti je treba, da z večjo omiko, katero daje katoličanstvo, se širijo tudi blage ideje, ki branijo kruti sili tje, kjer nima kaj opraviti. Zahodna Evropa bi se gotovo laže zlagala s katoliško Rusijo nego s pravoslavno, ker bi imela skupno podlago omike, na kateri bi se med seboj lahko porazumeeli. Kdor brani katoliški veri do pravoslavni narodov, brani večjemu napredku in splošni omiki do njih in ne zasluži, hvale, pač pa zasluži grajo in sicer toliko večjo, kolikor glasneje se šopiri kot kulturenosec (Kulturträger nach Osten). Kakor se drugi veselimo omike, ki nam je dana na podlagi katoliške vere, tako jo moramo tudi drugim privoščiti, naj si bodo neverniki, mohamedani, židi, protestanti ali pravoslavni. Zato ne moremo odobravati ovir, ki so se stavljale pripravam za združenje pravoslavne s katoliško cerkvijo. Morda je pa tudi previdnost božja dovolila take mogočne zavire zato, da bi se ne zdelo, da so človeške moči združile dve cerkvi, ki ste bili prej že 1000 let združeni, in da bi se belj očitno pokazalo, da vladar sveta vodi narode po svoji modrosti do skupnega cilja. Molitev pravičnega ni brez uspeha; toliko manje more biti brezuspešna molitev toliko bratov, ki vsak dan prosijo Izvolčarja, naj bi združil v Petrov hlev vse slovanske narode. Proti volji in proti nameram svetnih politikov kažejo te molitve uže nekaj vpeha. Najmanjši slovanski vladar, knez črnogorski, sklenil je z rimsko stolico pogodbo radi katoličanov, ki bivajo v črnogorski kneževini, in to je gotovo vesel korak, ki po svoje pripomore do boljega medsebojnega spoznanja izhodne in zahodne cerkve. Tudi v ruskih visokih krogih nahajajo se uže izjave, ki so ugodne vsakemu zjedinenju vseh Slovanov. Dr. Vladimir Solojev spisal je razpravo z naslovom: „Je li istočna cerkev pravoslavna?“ v kateri dokazuje, da ste grško-izhodna in rimsko-katoliška cerkev obe pravoslavni (pravoverni), da niti zveni obeh cerkva ni nobene ovire (razen po-

litikov) in da dejansko zjedinenje je mogoče po medsebojni ljubezni. Taka izjava od strani pravoslavne višjeje duhovna je velike važnosti in kaže, da tudi v istočnih krogih niso nasprotni zjedinenju, ki bi bilo v korist pravoslavni in zahodni cerkvi. Govori se, da taki nazori med višjimi duhovnimi in svetniki krog pravoslavni niso redki, in to daje upanje, da Bog morda v kratkem združi, kar so bili začeti razkola v svoji nespameti razdrli, in da proti težnjam nekaterih politikov bodo iskali tudi pravoslavni svoje moči v Rimu, kjer so jo vedno naši katoliški narodi in kjer jo zdaj iščejo nekateri nemški protestanti.

Duhovske zadeve. Čl. gg. vikariji, ki ne utegnejo radi duhovskih opravkov, ki se jim kupičijo v adventnem času, napraviti rekursa, kakor bi želeli, proti namestništvemu odloku, s katerim so postavljani v vrsto pomočnih duhovnov, naj pošljejo potrebne dokumente, namreč rešitev veleslavnega namestništva z vsemi prilogami in imenovanai dekret duhovske oblasti, uredništvu „Soča“, ki jim prikrbi proti primerni odškodnini rekurse od pristojne osebe. V spremljevalnem pismu ni treba navajati tega, ker je splošno znano in kar je že „Soča“ pisala, ampak k večjemu kake posebne razloge ali okoliščine, ako so nahajajo v kaki vikariji. Vsakdo naj pohiti, da ne zamudi postavnega obroka dveh mesecev. — V zadnji številki bilo je po pomoti rečeno, da so Strlišča prazna; tam je vse pri starem, a prazen je Kred, kamor je bil namenjen Striški vikarij. — Č. g. Cokol prišel je bil v Kronberg na ogled, a vrnil se je začasno radi krajnih razmer zopet v Štjak. Med tem časom bo oskrbovala Kronberg „mati fara“, kakor v nekdanjih časih.

Skušnje v dosego učiteljske sposobnosti za ljudske in meščanske šole začele so se pred tujaknjem c. k. izpraševalno komisijo pretekli torek 13. t. m. V slovenskem jeziku delata skušnjo dva izprašana kandidata in 6 kandidatinj.

Šolnina pobirala se je te dni po državnih srednjih šolah in tu se je pokazalo, da ministrova naredba, s katero je šolnino znižal, je v resnici za mnoge roditelje hud davek in za marsikaterga dedka ovira, katere ne more prekoračiti. Na „Slogino“ peticijo proti temu povišanju ni še odgovora; a drugim prošilec odgovoril je minister, da ne more overdi svoje naredbe. Prošnje, da bi se ministrov ukaz razveljavil, prihajajo na Dunaj od vseh strani, samo naše starešinstvo se v tem ne gane. Ali smo Goričani tako premožni ali naši otroci tako pohlevni, da ne potrebujemo polajšanja v tej zadevi?

Izgredi med vojaki in civilisti ponavljali so se zadnje čase zopet skoro vsak dan, ako je res, kar piše židovsko glasilo in pobratim mu, katerega ne imenujemo, katerima prepustamo vso odgovornost za take novice. Nam je le to znano po verodostojni priči, ki je ves prizor videla, da preteklo nedeljo zvečer je šlo kakih 15 do 20 goriških mladeničev po gosposki ulici, držeč se drug drugega pod pazduho, tako da so vsi čisto zaprti. Po cesti so razgajali, pobirali grušč ter metali ga, kamor je prišlo. Tem pridejo nasproti štiri vojaki, katerim mladeniči se niso toliko ogaili, da bi bili mogli iti naprej. Tedaj reče en vojak: „Bahn frei!“ (dajte prosto pot!). To je zadostovalo, da se je začel prepir in pretop. Iz tega je razvidno, kdo izziva narede, in koliko pravico ima „Corriere“ zahtevati, naj se pazi pri vojakihi na red, med tem ko nima niti besedice za mestne razsajalce, ki ljudi nadlegujejo, za policijo, katere ves ta čas ni bilo videti, za magistrat, ki naj bi izdal svarilo in poduk mladini, da naj ne kali javnega miru in reda. Če se pridruži še „Corr.“ naši prošnji de slavnega magistrata, bo morda vendar ušlišana.

Protestantsko propagando, katero vzdržujejo na Goriškem visoki krogi v Trstu in v Gorici, omenili smo že zadnjič; v te dni poizvedeli smo, da se uže zopet pripravljate dve deklini v zavodu grofinje Latour, rojene Ritterce, v Rusizu, da zapustite katoliško vero ter da prestopite k luterancem. Naši frimasonski krogi se tega močno veselijo ter delijo zavodu svojo moralno in še drugo pomoč zoper katoliške napore, ki so nasprotni zavodu. Občevanje z Ritterji ter obrtna in kupčijska navezanost na nje vzbu-dila je, kakor se zdi, v nekaterih možeh neko neosnovano ponižno spoštovanje in podpiranje njih želj ne samo v gmotnem in političnem oziru, ampak celo tedaj, ko se dotika želja visokih protestantov vzgoje katoliških otrok, katere mora biti po naravi in po postavi, božji in državni, edino le katoliška. V to vrsto spada, ako znamenja ne varajo, Ritterjev odvetnik in mestni starašina dr. Nardini, kateremu so očitali „Unionci“ pred dvema letoma, da bi bil delal za Ritterjevega Hohenloha namesto za Pačeta. Ta gospod je že pred letom duji podpiral protestantsko gospodino Janoschy, da je bila imenovana asistentka v nekem mestnem otroškem vrtu proti katoličnji, ki je prosila za ono mesto in ki se je ponudila da napravi skušnjo ob istem času z g. no Janoschy. Isti dr. Nardini, pravoslavac, namenil je bil letos, da bi bila služba razpisana, proti obstoječim šolskim zakonom in ne zmenil se za drugo faktorje, ki imajo

pri tem besedo, g.no Janeschy za voditeljico novemu mestnemu otroškemu vrta, ki se je odprl na Placuti. Ko so se mestni katoličani radi tega pritožili pri mestnem županu in pri mestnem škofskem nadzorniku, se je stvar kaj prekužila; protestantinja je bila popuščena in objavil se je raspis službe, v katerem se zahteva od prostih, da so katoličanske. Ko se je to izvedelo, je g. Karol Ritter kaj interpeloval župana v starejši svetnici seji o imenovanju vrtnarice. G.no Janeschy dobiva podporo od protestantske cerkvene občine; najbrže so jo hoteli radi tega mestu obesiti in dr. Nardini je bil tako pripravljen, da je namero podpiral. To pa ne zavira, da bodo naši katoliški pri mestnih volitvah nespornost glasovali za dr. Nardina, karar bo treba. Zakaj bi ne volili kar vso tovarno iz Strade v starejši svetnici: gospodarje, njih svake, odvetnike, zdravnike, voznike, razporeden odjemnike in dolžnike? Potem bi bilo Gorica še bolj nemirna in protestantska nego je in s tem bi se napravil močan slovenski, ki sili v mesto. Potem bi se sklenilo v mestu mogočno pobratimstvo med sidi, protestanti in katoliški proti — Slovincem.

Popihal je je in Gorico v blaženo Italijo, razdušni narednik (feldvebel) tukajšnjega bramborskega batalijona, ki je v pijanosti govoril o Avstriji besedo, ki bi ga bile spravile v velike situacije. Doma je bil iz Trsta in sngbi kavejco 200 gl., katero je imel pri vojaki.

Listnica uredništva. V številko 45. urinilo se je nekaj tiskarskih pogrškov; katere smo v naglici prezrli. Take je bilo nekje redno enkrat namesto dvakrat, modern namesto moder itd. V listnici izostala je pa kar ena cela vrsta rokopies, take da dopisnik in Gorico najbrže ni razumel, kaj smo mu hoteli reči. Zeleni smo mu povedali, da uredništvo mora vedeti ime dopisnika, posebno če se v dopisu kaj graja in obsojuje ali če se navajajo dejanja, ki komu niso v čast, ker je nemogoče, da bi uredništvo prejelo take reči na svojo odgovornost, ne da bi poznale pričo, ki to trdi, in razloge, na katere se opira. — Dopis izpod Krna in nekatere druge spise morali smo odločiti radi pomanjkanja prostora. — Naprošeni od neke strani radi potrjujemo, da dopis „Zamljepisna dožina“ se ni pisal v Volčanski fazi, da ni bil namenjen č. g. T-n in da je na mestu, ki je dalo povod, da se je spisal, dobro uplival. O tem imamo pismente dokaze v rokah.

Poslano.

Odgovor učiteljski petorici.

Gaberčekova znana stranka ni dobila stvarnega razloga proti zadnjemu dopisu v „Edinosti“. Ker mu ni mogla drugače do živga, razpila ga je v zadnji „Soči“ kot ptuj, izmišljen, aramoten in hudoben dopis. Obžalujemo, da se po tej poti hočete zagovarjati. Omenjeni dopis se je pisal in spisal tu v Kobari-du in nikjer drugje. Tudi ni spisal onega dopisa en sam dopisnik, marveč mnogo nas; tudi ne kaka stranka, n. pr. pevci, ampak koborideški tržani ali Koborideci, kakor je razvidno iz podpisa. A zdaj se nečete ravnati po svojem navadnem gestu, ne: kdo? ampak: kaj?

Težko je obsojati kateri zaveden Koboridec oni dopis, če so mu tukajšnje razmere dobro znane, še manj pa kateri izmed percev, s kterimi ste delali po listih, kakor neka živalica s mehkom. Kar ste Vi preveč govorili in na velik zvon obetal, smo mi pre malo. Dokler nam ne ovržete dejanj onega dopisa s tehtnimi in temeljitimi dokazi, vradamo Vam pridevke, katere dajete v svoji izjavi pisalcu (pisalcem) onega dopisa, neodpovedane nazaj. (Iz daljšega „Poslanega“ sprejeli smo le te stavke kot stvarni popravek na „Poslano“ v št. 46: našega lista, da bi ne dajali povoda nadaljnjemu prepiru, ki preseda že vsem, ki morajo o tem brati. Ur.) V Koboridu, 14. novembra 1886.

Prav mnogo Koboridecev.

Št. 2950p.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (Monte di pietà), ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici, naznanja, da bo dne 6. dec. t. l. začela javna dražba (kant) neresenih zastav III. četrt leta 1885, t. j. tistih, ki so bile zastavljene julija, avgusta in septembra 1885.

Ravnatelj: D. LOVISONI.

Rusko olje zoper protin

edino, mnogo tisoč krat sponeslo korenito sredstvo zoper protin, trganje, bolezen v križi, umrle ude itd. Nikdo ni se še varal v svojih nadah! Naj se ne čepi poskušnja. Vsakdo bo iznajditelju hvaležen! Cena 50 kr. 1 gl., 2 gl. Glavna zaloga v „Engel-Apotheke“ na Drauzi, I. Am Hof 6.; v Gorici pri J. Cristofolatti-ju, lekarni; v Trstu pri A. Praxmayer-ju, lekarni.

SAMO

v največji krojačnici in zalogi GOTOVE OBLEKE IGNACIJA STEINERJA

v Gorici

nahaja se vedno na poljubno izbire izdelane obleke najnovejšega kroja za moške in za otroke od 3 let naprej po najnižjih cenah.

Posebnosti

v modnih stvarah za gospoda, n. pr. Memčikef, Havlak, Ulsterkost, nepremotljivi plašči za deč, kuharvine, gete, gomaše, tolake za lev, koliker za sprehod in dom.

Novosti

toliko za gospe, kolikor za mladenke in dekleta v veliki in raznoliki množici, z uzorci iz prvih tovarov iz Pariza, z Danaja in iz Berolina gledé Waterproof, Sacchetti, Dolmans, plaštev, kuharvin, nepremotljivih halj iz gome, jop vseh barv in v raznih oblikah, in vse to v posebni sobi, ločeni od štacune, kjer je vse preskrbljeno za primerjanje.

Osrednja zaloga

izvirnik jop prof. J. Jaeger-ja po tovarniških cenah in odoj po istem sistemu.

Bogata zaloga teliko zunanjih, kolikor domačih rob za tkanje po meri.

Za častito duhovščino

zimski plašči, povrhu suknje, tšlari, hlače, jopiči, domača obleka v veliki izbiri.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl novo krčmo na Kornji (Riva Corno) v Gorici, pod imenom „Pri pomladi“ (Alla primavera.) Priporočam se pri tej priliki slavnemu občinstvu, naj me blagovoli počastiti z mnogoštevilnim obiskovanjem. Prizadevati se hočem, da ustrezem svojim obiskovalcem s hitro in natančno postrežbo, z dobrimi jedmi in pijačami, in vse to po primernej ceni.

Uljadno udani

Valentin Orazzietti

bivši postrežnik pri „Zlatem Levu“.

Ravnokar izišle!

„PRIČE BOŽJEGA BITJA“.

Jako priučna knjižica dojde povsod dobro, kjer je le še iskrica vere v Gospodarja nebes in zemlje. — Prečastita duhovščina vernemu narodu izvestno jako ustreže, ako ga opozori na to v današnji brezverni dobi jako primarno delce. Na prodaj je pri založniku

Dragotinu Hribar-ju,

v Ljubljani na Bregu št. 10, pri Blazniku in v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani;

ter velja samo 25 kr., po pošti 5 kr. več. Kdor jih vzame 12, pošljejo se mu franko.

Podpisani naznanja slavnemu občinstvu, da v sredo 24. t. m. odpre krčmo, katero je vzel v najem, pod imenom

COLOSSEO-KOLOSEJ

v prostorih stare Bierhalle, ulice Teatro h. št. 16 ki so popolnoma in lično popravljani ter pri-skrbljeni z vsem, kar je treba k posteni postrežbi.

Ob enem naznanja podpisani, da je pre-nesel v isto hišo svojo štacuno za divjačino, in med tem ko se zahvaljuje slavnemu občinstvu za obilno desedanje podporo, se nadja, da se mu ta ohrani, ter obljubuje od svoje strani, da stori vse mogoče, da bi za-dovolil svoje odjemnike in goste, bodisi v štacuni z vedno bogato zalogo, bodisi v krčmi s izbranimi vini, pivu in dobrimi pijačami, s hitro in natančno postrežbo, kakor tudi s niskimi cenami.

Slavnemu občinstvu preudani

Ludovik Kebat.

Jožef Culot,

trgovec na debelo in na drobno

v Raštelji,

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v svoji štacuni veliko zalogo vsakovrstnih igrač, novostij in različnih punčik z obleko in brez nje, razne vrste volnenega blaga, rokavice, črne oyratne rute za duhovnike, zapestke raz-nih vrat, škornje, volnene čevlje za zimo s podplati in brez njih vsake velikosti, in prav mnogo drugih rečij: najfineje podobice iz Pa-riza, svetinje, razpela vsake vrste tudi z nikla in bele kosti s stojalom, kipe, rožne vence, najrazličnejših vrst in tudi z bisernih matice, najfineje na veržici se srebrja itd.

Cene tako nizke, da se ni bati tekmovanja.

Na prodaj

je v Oseljanu Šempaske županije

POSESTVO,

obsegajoče lepo zemljišče, ki meri enajst njiv, gozda in orane zemlje, zasajene s trta-mi, ob vožnji cesti, ki vede od Lijaka v Kar-nico, — ter prostorno in lepo hišo za ko-lona (kmeta). Čez posestvo teče vode za eno mlinsko kolo, ki nikoli ne usahne. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri upravn-ištvu lista, ki pové lastnikovo ime.

SNNEIDER
für Civil
und Militär.

M. POVERAJ
Sartoria al modello di Parigi.

IZDELUJE
vsakovrstno
obleko

EDINA

največja in najnovejša krojačnica

ZALOGA VSAKOVRSNEGA SUKNA

ter gotove obleke za gospoda vsakega stanu.

3 metre blaga iz močane šine volne za eno obleko od 3 g. 50 k. naprej
cela obleka izvestno izdelana po novi šegi od 9. — — naprej
Naročbe se hitro in lično izvršujejo po najnovejšem kroji in poistni ceni.

V Gorici, na Travniku, poleg kosarne.

Nova izdaja. V podpisani bukvarni izšla je ravnokar nova izdaja „MOLTOV“, katere naj se klee opravljajo, po ukazi papeža Leona XIII. v vseh cerkvah sveta. Obsega tudi najnovejšo invokacijo k sv. nadančelnj Mihelu. — Tiskane so močvirne za prav lično podobice in velja 100 podobice 2 gl. Katoliška bukvarna v Ljubljani. Stolni trg, šte. 6.